

Aida Šećić Nezirević

Umrijet će joj mama

A ona, Selma, ne želi da njezina mama umre. Mama teško radi i nokti su joj crni kao crni polumjeseci i nema dva prednja zuba, otpala su ko dva lista s grane. To je zato što mama nema ni novca ni vremena otići zubaru. Za zubaru treba obuti gumene čizme i ići tri kilometra do mjesta gdje se čeka kombi kojeg nikada nema i gdje čopor pasa na tebe reži. Za zubaru treba sjesti u kombi kojeg nikada nema, pa se u blatnjavim čizmama klatiti trideset minuta do grada. Za zubaru treba vrijeme jer će zubarica sigurno reći „dođite nam opet prekosutra“, a mama ne može jer mora raditi na njivi i paziti nanu i brinuti o njoj, Selmi. Ko će raditi na njivi, ako neće mama. Ko će presvlačiti naninu usranu pelenu, ako neće mama. A nana pišti i mumla dok joj pljuvačka curi iz usta. Mlatara onom zdravom rukom po zraku i nekad kopa zdravom nogom po tepihu. Išla bi, ne može. Rekla bi, ne može. Nana je pola živa, pola mrtva. Pala je pred kućom prije godinu, ležala je u gradu u bolnici četrnaest dana, ona i mama su joj išle u posjetu i nosile joj gurabije i naranče. Kad su nanu vratili kući, mama je rekla da im valja neverati. I Bog ih duži da to čine. Pa je okrenula nanu ko šniclu i raširila joj noge i umočila krpu u lavor i obrisala joj guzicu. Na pod je pala žuta, i smeđa i mokra krpa.

Pljas.

*

U selu Selmu zovu posmrćetom. Mama je bila trudna kad je oca udario grom. Vratila se materi, Selminoj nani, da skupa odgajaju Selmu. Sad kad je nana bolesna, mama je odgaja sama i kaže da će je poslati u grad u srednju školu. Odlična je učenica. I ona, Selma, se tome raduje. Završit će ona tu osnovnu školu, za četiri godine već, a onda će zadnji put sjesti u taj kombi. Povest će i mamu i nanu sa sobom, nanu će nositi na rukama do vozila. A jednog dana, kad bude doktorica, izlječit će svoju nanu. Dotad mora trpjeti.

Inače...

*

Ako joj mama umre, ona će ostati siroče. I njezina je mama ostala siroče, u ratu koji ona ne pamti. Njezin dedo živi u slici koja stoji na sređoj vitrini, kraj televizora i saksije s cvijećem. Nana zdravom rukom pokazuje na dedu i mumlu. Stradao je, objasnila joj je mama, na toj planini što se nadvila nad selom, zapalili su ih u štali. Veliki je heroj bio, kaže, i pokazuje Selmi zlatni cvijet u srebrenom okviru što stoji pored fotografije. Dodijeljen heroju.

Nakon smrti.

*

, „Ne dam da mi umre mama, ne dam da mi umre mama“. Ponavlja to jedva čujno, kao čudnu pjesmicu, dok ide, kao i svake subote, prema toj građevini, niskoj, bijeloj i s tim jednim prstom uzdignutim ka nebnu. Ako ikom kaže, ako ikom kaže, prijeti joj taj prst. Ide, a mučnina joj grabi stomak i želi povratiti nasred puta. Ali ne čini to. Uzdahne i ide, grabi, noge joj u žutim gumenim čizmama upadaju u blato, škripuću: „Ne-dam. Da-mi. Um-re. Ma-ma“.

*

I gle. Tamo su ljudi, stisnuti ko pesnica, suseljani njezini. Viču, pljuju, psuju, prijete. Frcaju blato i pljuvačka. I automobile vidi i neke pridošlice s kamerama i mikrofonima i druge neke, s pljosnatim plavim kapama na glavama. I vidi Edinu. S ocem i majkom stoji, majka je grli oko ramena, Edina plače. Onda, najednom, okreće se, gleda je. I ona, Selma shvata. I želi viknuti: „Jeste! Sve je istina što Edina kaže. Taj što tu stoji s kapom bijelom i crvenom na glavi, taj kojem svi vjerujete, kojem sam i ja vjerovala, taj tako dostojanstven i blag, on je taj“.

Šuti.

*

Edina je rekla. Edina je hrabra. Ali Edina ima oca, njega nije ubio grom. I ako Edina ostane bez majke, neko će se o njoj brinuti. A ona, Selma, bit će sama.

Dvostruko siroče.

*

On joj je tako govorio dok ju je, za vrijeme poduke, vodio u zasebnu prostoriju da je kao ispita prethodnu lekciju, dok je otkopčavao pantalone i uzimao njezinu ruku. Dok joj je naređivao da sklopi oči i miluje i izgovara riječi koje je odmalena učila u bijeloj građevini, srcu njezinog sela, srcu njezinog srca. Dok je uzdisao sve glasnije. A nakon što bi jeknuo i odvojio njezinu ruku i zakopčao pantalone, poljubio bi je u čelo. Rekao bi da je ona dobra djevojčica. Da je čeka nagrada na ovom i onom svijetu. I pravio bi za nju zapis, tuđim slovima na tuđem jeziku, to je bio dar. Da ga čuva pod košuljom. S njime će, tim majušnim, čudesnim komadom papira, imati dečka kojeg želi.

Ako šuti.

*

Poslije bi se vratila među drugu djecu. I poslije bi na česmi pred bijelom građevinom, gdje su starci kvasili noge i potirali čela pred molitvu, prala ruke. I Edina ih je prala, njezina najbolja prijateljica. Grubo su to činile, kao da žele sastrugati.

Kožu. Tajnu.

*

A skupa su išle na tu poduku godinama, majke su ih slale svake subote, ljubeći ih u čelo, „haj, čeri, Bog ti dao sreću“, i mahale im stojeći na pragu u šarenim suknjama i priglavkama. I gomila se žuborave djece tiskala tih subota pred bijelom građevinom s prstom uzdignutim ka nebu. A on bi ih milovao po koscicama, očinskom rukom. I učio ih, toplim glasom.

„Dogodit će se samo ono što Bog odredi“.

*

I Selma zastaje.

I pita se.

Najednom se pita.

Ako samo Bog odlučuje i zna, kako onda on, čovjek, može odlučiti, može znati?

*

Umrijet će joj mama.

Ne, neće joj umrijeti mama.

Lagao je.

*

Edina je shvatila prije nje, Edina je progovorila.

Bravo, Edina.

*

Krenula je. Žurila, dotaknula je ramenom. Uhvatile su se za ruke. Pogledi su zazujali oko nje i šapati su se zavukli pod njezinu bijelu maramu i zalijepili za njezine uši. I sijevnuli su bijesovi i sijevnuli su blicevi.

A ona, Selma, nije oborila pogled.